

<http://physicsweb.org/article/news/6/7/3>

2002/07/03

پیش‌رفت در انبارش - داده در مقیاس - نانومتری

به دنبال - پژوهشی که یک گروه علم مواد پیشه در ایالات متحده انجام داده اند، به این سو می‌رویم که ظرفیت انبارش داده بیش از هزار بار زیاد شود. هارش دیپ چاپرا [1] و سوزان هوا [2] از دانشگاه ایالتی ی نیویورک در باتالو [3]، در اتصال‌ها ی نیکلی بی به طول فقط چند اتم، مغناطیومقاومت بالیستیک ی به اندازه ی بیش از 3000% مشاهده کرده اند. مغناطیومقاومت تغییر مقاومت ماده در اثر میدان مغناطیسی است و با استفاده از آن، در سخت‌دیسک‌ها می‌شود داده‌ها ی مغناطیسی را خواند [4].

چاپرا و هوا اتصال نانومتری ی نیکلی پیشان را بین دو الکترود گذاشتند که میدان‌ها ی مغناطیسی ی متناوب ی به اندازه ی چندصد گاؤس تولید می‌کردند. نیکل فرومغناطیس است. این آرایه (که در دما ی اتاق کار می‌کرد) اسپین الکترون‌ها ی گذرنده از فرومغناطیس را می‌چرخاند. این باعث می‌شود الکترون‌ها پراکنده شوند، و مقاومت اتصال را به اندازه ی 3150% زیاد می‌کرد.

به این پدیده مغناطیومقاومت بالیستیک می‌گویند، چون در نبود میدان مغناطیسی، الکترون‌ها درون اتصال باریک به خط راست حرکت می‌کنند. اگر اتصال اندک ی طولانی‌تر می‌بود، حرکت‌ها ی گرمایی ی کاتورهای بر حرکت الکترون‌ها غالب می‌شد و پدیده ی پراکنده‌گی بر اثر میدان مغناطیسی را می‌پوشاند.

اگر بخواهند از این اتصال در یک سخت‌دیسک استفاده کنند، آن را به عنوان سر خواننده به کار می‌برند و مداری به آن وصل می‌کنند که الکترون‌ها ی اسپین قطبیده به درون آن تزریق می‌کنند. با نزدیک کردن این اتصال به ناحیه ی مغناطیسی ی (یا بیت داده ای) که قرار است خوانده شود، الکترون‌ها یی که از درون اتصال می‌گذرند پراکنده

می‌شوند و مقدار این پراکنده‌گی به جهت مغناطیسی‌ی آن بسته‌گی دارد. اندازه‌ی هر بیت سخت‌دیسک، تقریباً از مرتبه‌ی اندازه‌ی سر خواننده است. بنابراین با استفاده از پدیده‌ی مغناطیومقاومت می‌شود انباره‌ی داده‌ها بی به بزرگی‌ی چندین ترابیت براینج مربع ساخت.

تقریباً همه‌ی سخت‌دیسک‌ها بی امروزی بر اساس پدیده‌ای به اسم مغناطیومقاومت عظیم کار می‌کنند، که به پدیده‌ی بالا مربوط است. با این پدیده، می‌شود مقاومت لایه‌ها بی یک درمیان مواد مغناطیسی و غیر مغناطیسی را به اندازه‌ی تا 100% تغییر داد. به علاوه، با استفاده از پدیده‌ی به‌اصطلاح مغناطیومقاومت غول‌آسا، می‌شود در دما بی اتاق مقاومت مواد را تا 1400 زیاد کرد. اما برا بی این کار میدان‌ها بی مغناطیسی بی به شدت هزاران گاؤس، و مواد بی مقاومت‌ها بی ذاتی بی زیاد لازم است. در برابر، میدان‌ها بی مغناطیسی بی نسبتاً کوچک بی که پژوهش‌گران بافالو به کار می‌برند، به معنی بی آن است که حتا بیت‌ها بی به اندازه‌ی فقط چند نانومتر هم می‌توانند میدان مغناطیسی بی درست کنند که شدت آن برا بی ثبت جریان در سر خواننده بی سخت‌دیسک کافی باشد.

چاپرا می‌گوید: «مغناطیومقاومت بالیستیک بزرگ‌ترین پدیده‌ای است که تاکنون در اسپین‌ترونیک دیده شده است. اسپین‌ترونیک زمینه بی پژوهشی بی است که در آن هم از بار و هم از اسپین الکترون، برا بی مدارها بی الکترونیک استفاده می‌شود. مغناطیومقاومت بالیستیک نه تنها از نظر فناوری هیجان‌انگیز است، بل که از نظر علمی هم جالب است، چون نظریه‌ها بی موجود نمی‌توانند آن را توضیح دهند.» در واقع او می‌گوید برا بی این که بشود از این پدیده به طور قابل اعتماد بی در ابزارها بی الکترونیک استفاده کرد، باید اول درک روش‌تری از آن به دست آورد.

[1] Harsh Deep Chopra

[2] Susan Hua

[3] State University of New York at Buffalo

[4] Physical Review **B66** 020403